I

1878. III. 151.

10 flor.

prawo

Zbiór processow ~~29~~ 38
z 18. wieku

1. Tyszkiewicz — Sieński.
2. Dowgiałło — Piaskowski.
3. Chmara — Wołodkowicz.
4. — —
5 Koszkołowski Szaniawski — Hornicki.
6. Sapiński — Piaskowski.
7. Hornicki —. Piaskowski.
8 — — Korzeniowski.
9 Szaniawski — Hornicki.
10 Potocki — Sorok.
11. — —
12 Worennyński — Musnicki
13 Stanicwicz — Kamedulski.
14 Chmara — Przeradowski.
15 Gostawski — Rymsza.
16 Chmara — Przeradowski.
17 Radziwiłł — Hilzen.
18 Hylzen — Radziwiłł.
19 Baryłowski — Dziedzińska.
20 — —
21 Jankowski — Baryłowski. 14633 III
22 — —
23 Bychowiec — Chodkiewicz
24 Matuszewicz — Bychowiec
25 Strzecki — Korsak.
26 Korsaki.
27 ——
28 —
29 —
30 — Sugintowa — Dowsin
31. Zaborowski — Grupmata. Lubański
32 — —
33. Tomaszewicz — Paryna. Odachowski
34 Łączyński — Sulatycki.
35 Bęklewscy — Porzecko.
36 Orzeszkowie. Wysłoich
37 —
38 —

Bibliothek
Jagellonis
Univer

KRAKAU

18

SPRAWA

Jaśnie Wielmoż. JP. Jozefa Hylzena Wojewody: Mściławskiego
Z J.O. Xiążęciem Jmścią Karolem Radziwiłłą Wojewodą Wileńskim.

Petita.

1mo Odesłania całkowitey Sprawy zo Ziemstwa Brasławskiego, jako pro Contraventione właściwemu Sądowi Brasławsk: należney.
2do Uznania Pæn Ewokacyinych.
3tio O Expensa prawne.

J. O. Xże Karol Radziwiłł Wojewoda Wileński summy gotowey rękodayney *80,000.* złtch u JW. Jozefa Hylzena w ten czas Mińskiego, dopiero Mściławskiego Wojewody zapożyczył.

Za ktorą summę Klucz do Ekonomij Wileńskiey należący, Dryświaty nazwany w Powiecie Brasławskim leżący ze wszystkiemi Intratami y prowentami prawem Arędownym na lat trzy od Roku *1768.* od dnia *23.* Aprylа, do Roku *1771.* także do dnia *23.* Aprylа, do possessyi postąpił.

Y tymże prawem Arędownym z pomienionego Klucza Dryświatskiego dwudziestu Robotnika w tydzień pędzić do Belmontu pozwolił.

Oraz wszelkich pożytkow podług woli y upodobania z pomienionego Klucza Dryświatskiego, z gruntow, łąk, lasow, Jezior, rzek y Młynow wynaydować bez żadney przeszkody y interessowania się swego dopuściły y dozwolił.

Ktoremu jeśliby po odtrąceniu podatkow Rzeczypospolitey Kwarty, Hyberny, czopowego y dalszych czystey intraty *80,000.* złtch z procentem po *10.* od sta przychodzącym przez lat trzy nie kompletowało, y toby Inwentarz sporządzić się mający przeświadczył, tedy za niedobor mocą tegoż prawa Arędownego po dołożeniu, coby do rocznego kontraktu brakneło, summy, do czwartego Roku possessyą Arędowną prorogował.

Że nie wprzod do possessyi, nawet po wypłynionym terminie Arędownego prawa, Klucza Dryświatskiego przychodzić miał, aż wszystkie pretensye, niedobory nadgrodzonemi y zaspokojonemi zupełnie zostaną, warował.

Oraz jeśliby z jakowych przypadkow, nie z okazyi Tenutora rozeyście się poddanych y dezolacye Dobr nastąpiły, tedy o to żadney pretensyi rościć y oney rekwirować niema, nayuroczyściey obowiązał się.

Na ostatek gdyby possessya arędowna JW. Wojewody Mściławskiego dla postąpienia na wyższe dostojeństwo, lub ob casum fatorum J. O. Xcia Wojewody Wileńskiego, przed terminem ustawała, tedy JW. Wojewodzie Mściławskiemu za summę z niedotrzymaney possessyi Dryświat wypadającą mocą tegoż prawa Arędownego do attynencyi Państwa Siebieskiego ad proportionem summy z jednym Jenerałem intromittować się pozwolił, y wszystkie pretensye bonifikować obowiązał się, y rumacyą po terminie y ułatwionych pretensyach o mil *6.* przez Niedziel cztery zabespieczył. *W dowod. 1768. Apryla 23. dn: Datowany, Eorundem 25. dn. w Trybunale aktykowany zapis Arędowny z Listem na przyznanie producitur.*

Żeby takowe prawo arędowne trzyletnie na Klucz Dryświatski wydane skutek miało, tenże J. O. Xże Karol Radziwiłł Wojewoda Wileński tegoż samego czasu dwa Listy: jeden do Jenerała, żeby Klucz

Dryświatſki w trzyletnią arędowną poſſeſſyą podał, drugi do JP. Kaweckiego Ekonoma Ekonomii Wileńſkiey, żeby Inwentarz Klucza Dryświatſkiego vigore prawa Arędownego dla JW. Hylzena Wwdy Mściſław: ſporządził piſał. *Ktore*

1778. *Apryla 23. dnia Datowane, Eorundem 25. w Trybunale Aktykowane producuntur.*

Jenerał podług Liſtu J. O. Xcia zadość czyniąc, zaintromittował JW. Hylzena Wwdę Mściſław: do Klucza Dryświatſkiego y jego wſzyſtkich attynencyi, *jak świadczy*

1768. *Maja 11. dn: czyniona, & eorundem w Grodzie Braſławſkim zeznana Intromiſſya, ktora producitur.*

Stanął zatym JW. Hylzen Wwda Mściſławſki Klucza Dryświatſkiego z attynencyami Arędownym ſpokoynym trzyletnim poſſeſſorem.

W czaſie ktorey poſſeſſyi, tenze J. O. Xże Karol Radziwiłł Wojewoda Wileńſki zapiſem ſwym Korroboracyinym aſſekuracyinym jeſzcze przed niewypłynionym Arędowney tenuty trzyletnim terminem, na drugie trzy lata poſt exſpirium trigennij do Roku 1774. do dnia 23. Apryla, pod obowiązkami w pierwſzym prawie Arędownym wyrażonemi za tęż ſamą ſummę 80,000. złtch przez ſiebie odliczoną y odebraną naſtępną poſſeſſyą Arędowną Klucza Dryświatſkiego JW. Hylzenowi Wwdzie Mściſławſk: prorogował.

Kontrakta na Karczmy y Jeziora in melius odmieniać pozwolił, y 500. robotnika z Dryświat na rok z czym Dwor każe do Dworu Belmontſkiego determinował. *W dowod*

1770. *Xbra 3. dn: Dttny, Eorundem 4. dnia w Grodzie Braſławſkim aktykowany zapis Korroboracyiny y aſſekuracyiny z Liſtem na przyznanie producitur.*

Gdy za tym prorogationis Dokumentem JW. Hylzen Wojewoda Mściſławſki drugie trzy lata per arendam Klucz Dryświatſki wytrzymywał, y już tylko Rok do terminu, to jeſt do Roku 1774. Apr: 23. dnia było.

JW. Hylzen Wwda Mściſławſki do J. O. Xcia Karola Radziwiłła Wwdy Wileńſk: proſząc o prorogatę jeſzcze trzyletniey poſſeſſyi, Liſt piſał.

Na ktory Xiąże Jmść Radziwiłł Wwda Wileńſki odpiſując chętnie na to zezwolił, y Plenipotentowi ſwemu WJP. Janowi Jezierſkiemu Komornikowi W. X. Lit. ten intereſs zakonkludować zlecił. *W dowod*

1773. *Apr: 18. Liſt z Mannheymu piſany producitur.*

W nadziejach dalſzey Dryświat tenuty JW. Hylzen, gdy ſześcio-letnią za kontraktami kończył poſſeſſyą, wyjeżdżającego do Dryświat z woli J. O. Radziwiłły pod ow czas Marſzałka Konfederack: doſłyſzał ſię W. Oranowſkiego Sędziego Grodzk: Wileńſk:

Y zaraz tenże JW. Hylzen Wwda Mściſław: zgłoſił ſię J. O. Radziwile iż Dryświaty od J. O. Xcia Jmści Wwdy Wileń: ma jeſzcze w trzyletnią deklarowane tenutę.

A Radziwiłł w ow czas Marſzałek Konfederacyi odpiſując Wojewodzie Mściſław: przyrzekł, y affidował ſię za W. Oranowſkiego w żadne rządy in præjudicium Hylzena wdawać ſię nie mającego, y że tenże Oranowſki do Dryświat dla ſzczegulnego Inwentarza ſporządzenia zoſtał poſłanym, ſwym reſponſem upewnił.

1774. *Marca 30. Datowany, a na dniu 1wſzym Apryla w Grodzie Warſzawſkim aktykowany Bilet, producitur.*

W tymże Roku dzień 23. Apryla zakończył JW. Hylzenowi ſześcioletnią Dryświat poſſeſſyą. A że Xiąże Jmść Wwda Wileńſki Liſtem ſwym y na daley naſtępnego nie przeczył Dobr dzierżenia, tą uſnością Hylzen zaſiewy żytnie y jarzynne poczyniwſzy, żadnego z Dryświat nie wywożąc ziarna, ani laty ſześcią przyczynionego, y z Dobr innych nadeſłanego nieodbierając Inwętarza, od dnia

Po-

powyższego 23. Apryla, aż do Septembra Dryświaty possidendo, z upłynionego Lata krescencyą zebrał, y o żadne przebory, lub Dobr dezolacyą niebył przez J. O. Radziwiłłę turbowanym.

W tymże samym Miesiącu Septembrze, W. Oranowski zaręczeniem J. O. Radziwiłły Marszałka uparołowany na Majętność Dryświaty najachawszy, posłuszeństwo włości wypowiedział, zboże przemierzać rozkazał, w snopach będące przeliczyć udysponował, y całą straż nad Dryświatami JP. Stacewiczowi Porucznikowi Ziemiańskiemu polecił. O co przez JW. Wojewodę Mścisł: zaniesiony

1774. 7bra 24. w Grodzie Brasław: Pozew legatur.

Nie wszczynał Lat kilka o expulsyą siebie JW. Hylzen Procederu, rownie tez J. O. Xiąże Jmść Radziwiłł Wwda Wileński żadnych de Calculo z Dryświat z JW. Wdą Mścisławskim nie formował pretensyi.

W lat poźniey cztyry, gdy o expulsyą z Dryświat z Aktoratu JW. Hylzena przeciwko J. O. Xciu Jmści Wwdzie Wileń: w Ziemst: Brasławskim przypadła Sprawa.

Sąd Brasławski dla JW. Hylzena Wwdy Mścisł: reindukcyi nie uznawając, za lat 6. kontraktami objętych, solummodo z przeborow, lub z niedoborow Inkwizycyą, a po wypłynionych lat sześciu kalkulacyą, y weryfikacyą na JW. Wojewodzie Mścisław: z kilko Miesięczney Dryświat Possessyi zadecydowawszy, żądaney temuż Wojewodzie Mścisław: appellacyi tenże Urząd Ziemski Brasławski nie dopuścił. *Dowodem*

1777. Januarij 30. Dekret Legatur.

Akta powyższe Inkwizycyi, kalkulacyi, y weryfikacyi in Contumaciam JW. Wwdy Mścisław: expedyowane zostały.

Y dla tego gdy na 2gim terminie w tymże Ziemstwie Brasław: przypadła Sprawa, Urząd Ziem: Brasławski iterum w wyprowadzeniu Inkwizycyi, kalkulacyi, y weryfikacyi satysfakcyą zakazawszy, takowe akta etiam in Contumaciam jedney strony expedyować, a po nich do oczywistey Rosprawy przystąpić determinował.

1779. 9bra 3. dnia Dekret 2gi Brasław: Legatur.

Uległ Sądowym wyrokom JW. Hylzen Wwda Mścisł: y tak do Inkwizycyi z sześcioletniey Dryświat tenuty, jako też do wypłynienia lat sześciu, do kalkulacyi, y weryfikacyi, z kilko Miesięczney possessyi przystępował.

Z drugiey zać strony mimo Arędowne przez siebie wydane kontrakta, y nad Dekret Ziem: Brasław: J. O. Xże Jmść Wwda Wileń: postępując, y z całkowitych lat sześciu kalkulacyi y weryfikacyi po Wwdzie Mścisławskim pretendując, ad hosce actus nie przystąpił, y o jakowąś rezolucyą, trzecim zwrotem przed Sąd Ziemski Brasławski po JW. Wwdę Mścisław: wydał Pozew.

1779. Xbra 11. dnia Legatur.

Tym końcem WW. Wawrzecki y Klot Urzędnicy Ziem: Brasław: ad nutus J. O. Wwdy Wileńsk: uznanych Inkwizycyi, kalkulacyi y weryfikacyi aktow ad mentem Dekretu Brasław: in Contumaciam expedyować niechcąc, podobnież od siebie remissę pro resolutione do Ziemst: Brasławsk: wydali, y czyli za lat całkowitych sześć, lub z puł roku kalkulować JW. Hylzena mają, contra jus & æquum fatalne Testimonia, Ciż Urzędnicy stronom powydawali.

1779. Xbra 15. Czytać Urzędnicze Testimoniales.

O te gwałtowności JW. Wojewoda Mścisław: na Urzędnikow akta składających manifestował się.

Eodem Anno, & Mense 26. dnia Procefs w Ziemst: Brasław: zaniesiony Legatur.

Dopoty przestyszał Trybunał, dla czego Sądzone akta Inkwizycyi, kalkulacyi y weryfikacyi niedoszli, oraz dla czego Sprawa w należnym Sądzie Powiatu swego dotąd na Rezolucyi zastanowiona.

Mimo to wszystko, y cały Proceder w Ziemstwie Brasławskim złożony, Jaśnie Oświecony Xiąże Jegomość Wojewoda Wileński po dwoch oczewistych Dekretach zgodnie akceptowanych, nad ostatni przez siebie wydany do tegoż Sądu Brasławskiego zapozew, oraz nie według Urzędniczych Testymoniow rozwiązanie między Stanami zarzutu do wspomnionego Ziemstwa Powiatu Brasławskiego odsyłających, tenże Jaśnie Oświecony Xiąże Jegomość Radziwiłł Wojewoda Wileński evocatorie do Trybunału przyszedł.

A Jaśnie Wielmożny Hylnen Wojewoda Mścisławski z myślą Prawa Narodowego akcessoryinych Dekretow pod roztrząśnienie Nayjaśnieyszemu Trybunałowi nie poddając, zwrotu całkowitey do Ziemstwa Brasławskiego Sprawy, y pen Ewokacyinych rozkazania prosi, na słowach Konstytucyi: *A gdyby strona po oczewistey w Ziemstwie, lub Grodzie rozprawie nie czyniąc appellacyi, a przez to samo Dekretem tych Sądow kontentując się satisfactionem czynić niechciała, tedy etiam o takowe kontrawencye iterum iterumque w tymże Ziemstwie, lub Grodzie gdzie Sprawa sądzona była, sine ulla appellatione z przysądzenia irremissibiliter sześć Niedziel Wieży, sta kop y expens prawnych terminow powinna. 1794. Titulo Trybunał W. X. Litt.*

Do tego Prawa, y sprawiedliwości Pozwy do Trybunału wydane *Producuntur.*